

NORSKO V NOCI

Derek B. Miller

Copyright © Derek B. Miller, 2013
Translation © Pavel Černovský, 2015

ISBN 978-80-7473-283-6

Kapitola 1

Je léto a slunce svítí. V Oslu, ve stinné a opuštěné části Frognerského parku sedí na rozkládací židli vysoko nad piknikovým košem Sheldon Horowitz a na jídlo nedosáhne. V klíně na papírovém tácku leží zpola sněžený sendvič *karbonader*, vůbec mu nechutná. Ukazovákem pravé ruky si pohrává s kapkami na orosené lahvi piva, do něhož se sice pustil, ale už před notnou chvílí o ně ztratil zájem. Kývá nohama dopředu a dozadu jako školák, až na to, že ve dvaosmdesáti se nohy kývou o něco pomaleji. Také oblouk je o něco kratší. Rhee ani Larsovi to Sheldon sice přiznat nehodlá – to nikdy, samozřejmě – ale zatím se ještě pořád nepřestal v duchu podívat nad tím, co tady dělá a co si má se sebou počít, než ten údiv přejde.

Sheldon sedí na délku paže od své vnučky Rhei a jejího čerstvého manžela Larse, který se zrovna dlouze napil ze svého piva a tváří se tak spokojeně, tak mile, tak *vitálně*, že by mu Sheldon nejraději vytrhl ten hotdog z ruky a nacpal mu jej do nosu. Dnes podivně bledá Rhea by na to asi nereagovala moc nadšeně a Sheldon by to nejspíš odsoudilo k dalším *socializačním výpravám* („aby sis tu lépe zvykl“), jež by si ve spravedlivém světě nikdy nezasloužil – stejně jako Lars ten manévr s parkem. Byl to však Rhein nápad, aby se přestěhoval z New Yorku do Norska, a Sheldon – ovdovělý, starý,

netrpělivý a uštěpačný – si Larsovo rozpoložení vyložil jako potlačenou chuť ke škodolibým žertům.

Nic z toho nebylo fér.

„Víte, proč se hotdogům říká hotdogy?“

Sheldon to z té své velitelské pozice pronese dost nahlas. Kdyby měl hůl, mohl by s ní máchat ve vzduchu, Sheldon však o holi nechodí.

Lars zvedne zvědavě oči. Rhea jen tiše vzdychne.

„První světová. Byli jsme naštvaní na Němce, tak jsme jim za trest přejmenovali jídlo. Lepší než válka proti teroru,“ pokračoval. „Jsme naštvaní na Francii, tak Francouze potrestáme tím, že změníme jméno našemu vlastnímu jídlu.“

„Jak to myslíš?“ zeptá se Lars.

Sheldon si všimne, jak Rhea šťouchne Larse do stehna a zvedne obočí, čímž naznačuje – s neodbytností rozpáleného pohrabáče – že tenhle druh řečí, náhlé výbuchy, ty odbočky od tady a teď, nemá vůbec podporovat. Nic, co by mohlo zhoršovat onu bouřlivě diskutovanou demenci.

Sheldon ten šťouchanec neměl vidět, jenže viděl a pokračuje dvakrát tak sebejistě.

„*Freedom fries!* Mluvím o *Freedom fries*. Sbohem *French fries*, přivítejte hranolky svobody. Vážně. Tuhle pošahanost ukuchtil Kongres Spojených států amerických. A moje vnučka je přesvědčená, že jsem to já, kdo blbne. Dovol, abych ti něco řekl, mladá dámo. Nejsem to já, kdo překračuje hranici přičetnosti. To přičetnost překročila mě.“

Sheldon se rozhlédne po parku. Nejsou tu vidět davы nahodile proudících neznámých lidí, které zaplavují každou americkou metropoli, zástupy, které nejsou cizí jen pro nás, ale i pro sebe navzájem. Lidé tady jsou vysocí, homogenní a vstřícní, usmívají se, znají se a všichni nosí totéž transgenerační oblečení. Ať se

Sheldon snaží sebevíc, na tyhle lidi nějak nedokáže zaostřit.

Rhea. Jméno Titánky. Dcery Úrana a Gaie, nebe a země, manželky Kronovy, matky bohů. Sám Zeus jí sál z prsu, to z jejího těla povstal nám známý svět. Pojmenoval ji tak Sheldonův syn – Saul, teď již mrtvý – aby ji pozvedl nad banalitu, jíž se protloukal u námořnictva ve Vietnamu v letech 1973 a 1974. Na jeden měsíc přiletěl domů, aby si odpočinul a nabral síly, než se zase vrátí do Vietnamu. Bylo to v září. Řeka Hudson i lesy v Berkshires zapadaly listím. Podle Sheldonovy ženy Mabel – která už je pryč, ale kdysi bývala do takových věcí zasvěcená – strávil Saul se svou přítelkyní za celou dobu volna pouhou jednu noc, a tehdy byla Rhea počata. Druhý den ráno proběhl mezi Sheldonem a Saulem rozhovor, který je oba proměnil, a Saul se pak vrátil do Vietnamu, kde mu dva měsíce po příjezdu nášlapná mina Vietkongu utrhla nohy, když v rámci rutinní záchranné akce hledal sestřeleného pilota. Saul vykřvácel na lodi, ještě než dorazili do nemocnice.

„Dejte jí jméno *Rhea*,“ napsal Saul v posledním dopise ze Saigonu, když byl Saigon ještě Saigon a Saul byl ještě Saul. Možná si vzpomněl na řeckou mytologii a k výběru toho jména ho vedly ty nejlepší pohnutky. A možná se jen zamiloval do hrdinky z románu Stanislaw Lema, který si četl pod vlněnou dekou, když ostatní vojáky unášel na vlnách spánků, do hrdinky odsouzené k záhubě.

Bylo třeba polského spisovatele, aby tomuto americkému Židu chvíli před tím, než ho zabije vietnamská mina, vnukl nápad pojmenovat svou dceru po řecké Titánce, protože se chtěl zavděčit svému otci mariňákovi, jenž před lety sloužil jako odstřelovač v Koreji – a kterého nade vši pochybnost pronásledují Severokorejci ještě i teď po skandinávských pláních. Přesně tak,

i tady uprostřed zeleně Frognerského parku za slunného červencového dne, když už mu zbývá tak hrozně málo času, aby odčinil všechno, co způsobil.

„Rhea.“ Tady to neznamená nic. Je to švédské slovo pro výprodej v obchodním centru. Takhle snadno se dá zrušit všechno.

„Dědo?“ řekne Rhea.

„Co?“

„Tak co na to říkáš?“

„Na co?“

„Však víš. Na tohle místo. Ten park. Čtvrt. Sem se budeme stěhovat, až prodáme byt v Tøyen. Je mi jasné, že Gramercy Park na Manhattanu to zrovna není.“

Sheldon neodpovídá, takže Rhea zvedne obočí a otevře dlaně, jako by chtěla odpověď vykouzlit. „Oslo,“ shrne. „Norsko. Tohle světlo. Tenhle život.“

„Tenhle život? Ty chceš znát můj názor na tenhle život?“

Lars mlčí. Sheldon u něho pohledem hledá spojevnost, ale Lars je někde mimo. K očnímu kontaktu sice dojde, ale bez odpovídajícího zapojení duševních pochodů. Lars je lapený v cizokrajné přestřelce mezi dědečkem a vnučkou – ve slovním duelu, pro který je špatně vybaven a o němž ví, že by nebylo slušné jej přerušovat.

A přesto je vidět i jistá lítost. Na Larsově tváři se objevil jeden z mála univerzálních výrazů, který znají všichni muži kdekoli na světě. Říká: *Na mě se nedívej, já jsem se do téhle konverzace jen přiženil.* Pro Sheldona je to alespoň náznak čehosi povědomého. Vycítí v tom však i něco typicky norského. Něco tak dokonale *nestranného*, že mu to okamžitě začne jít na nervy.

Sheldon se vrátí pohledem k Rhee, k ženě, s níž se Larsovi podařilo oženit. Má havraní černé vlasy hlad-

ce stažené do culíku. Modré oči jí jiskří jako Japonské moře před bitvou.

Sheldona napadne, že se jí díky těhotenství prohloubil pohled.

Těnhle život? Kdyby teď natáhl ruku a dotkl se její tváře, prsty pohladil lícní kosti a palcem jí ze spodního rtu setřel zatoulanou slzu vyvolanou ostrým větrem, určitě by se okamžitě rozplakal, objal by ji, přitáhl blíž a přitiskl si její hlavu na rameno. Další život *je na cestě*. Na ničem jiném nezáleží.

Rhea čeká na odpověď, ale odpověď nepřichází. Sheldon na ni jen zírá. Možná už tu otázku zapomněl. Rhea pocítí zklamání.

Slunce nezapadne dřív než v deset. Všude kolem běhají děti a lidé odcházejí z práce dřív, aby si užili léto, jež se před nimi rozprostírá jako odměna za temnotu zimních měsíců. Rodiče kupují obložené chlebičky a malými kousky krmí děti. Tátínkové zatím vracejí umělohmotné dětské lahvičky zpátky do drahých kočárků s exotickými jmény.

Quinny. Stokke. Bugaboo. Peg Perego. Maxi-Cosi.

Těnhle život? Už by přece mohla vědět, že tenhle život je jenom výsledkem spousty předchozích smrtí. Mario. Bill. Rheina babička Mabel, která umřela před osmi měsíci, což vedlo k tomu, že se Sheldon přestěhoval sem.

Trajektorii, již vytvořila Saulova smrt, žádným způsobem vypočítat nelze.

Pohřeb měla Mabel v New Yorku, ačkoli ona i Sheldon pocházeli z jiných koutů země. On se narodil v Nové Anglii, ona v Chicagu. Ale nakonec se oba usadili v New Yorku, nejprve jako návštěvníci, pak jako rezidenti a nakonec, možná, po mnoha letech jako Newyorčani.

Po obřadu a pohoštění si Sheldon odešel sednout sám do kavárny v Gramercy kousek od místa, kde bydleli. Bylo odpoledne. Doba obědů skončila. Truchlíci se rozptýlili do všech stran. Sheldon měl zahájit *šivu*, aby se o něho mohli příbuzní a známí sedm dní starat, krmit ho a dělat mu společnost, neboť takový byl zvyk. Místo toho seděl v kavárně na Irving Place nedaleko Devatenácté ulice, jedl borůvkový muffin a upíjel černou kávu. Rhea přiletěla na pohřeb bez Larse, a když se Sheldon vytratil, všimla si toho. Našla ho o pár bloků dál a posadila se vedle něj.

Měla na sobě pěkný černý kostým a vlasy jí padaly až na ramena. Bylo jí třicet dva let a ve tváři se jí zračila rozhodnost. Její příčinu si Sheldon vyložil špatně. Měl za to, že mu vynadá za vynechanou *šivu*. Když mu řekla, o co jí skutečně jde, vyprskl borůvky málem až na druhý konec stolu.

„Přestěhuj se k nám do Norska,“ řekla.

„Ani omylem,“ odpověděl Sheldon.

„Myslím to vážně.“

„Já taky.“

„Bydlíme ve čtvrti jménem Frogner. Je tam krásně. Byt v suterénu má vlastní vchod. Budeš mít naprostou volnost. Ještě tam teda nebydlíme, ale v zimě už budeme.“

„Radši ho pronajměte trollům. V Norsku jsou přece trollové. Nebo je to na Islandu?“

„Nechceme ho pronajímat. Je to divný pocit, když víš, že máš neustále pod nohama cizí lidi.“

„To se ti zdá, protože nemáte děti. Člověk si na to zvykne.“

„Podle mě bys měl jet. Co ti tady ještě zbývá?“

„Myslíš jako kromě borůvkových muffinů?“

„Třeba.“

„Tak si říkám, co víc vlastně člověk v mém věku potřebuje.“

„Nezlehčuj to.“

„Co tam asi tak budu dělat? Jsem Američan. Jsem Žid. Je mi osmdesát dva let. Jsem vdovec v důchodu. Mariňák. Hodinář. Trvá mi hodinu, než se vyčůrám. Je tam snad nějaký klub, o kterém bych měl vědět?“

„Nechci, abys umíral sám.“

„Panebože, Rheo.“

„Jsem těhotná. Je to ještě brzo, ale je to tak.“

V tu chvíli, v ten den všech dní, ji Sheldon vzal za ruku a lehce ji políbil, zavřel oči a snažil se v jejím pulzu zachytit tep nového života.

V době, kdy Mabel umřela a Sheldon se rozhodl, že se přestěhuje, žili už Rhea s Larsem v Oslu téměř rok. Lars pracoval jako návrhář počítačových her a Rhea se pomalu zabydlovala v životě architektky. Diplom z univerzity Cooper Union v New Yorku se jí začínal vyplácet, a jak se obyvatelstvo Osla tlačilo stále dál za město a do domů v horách, rozhodla se zůstat.

Lars, byl už takový, se radoval s ní, povzbuzoval ji a sršel optimismem nad její schopností přizpůsobit se a zaplout do hejna. Norové zůstávají věrni sami sobě a raději se trou v domácích vodách. V Oslu je v důsledku toho spousta rodilých Norů a Norek, kteří jsou provdání za jakousi stínovou populaci přistěhovaleckých duší s výrazem věčných turistů, kteří připomínají děti na prohlídce muzea voskových figurín.

V roce 1992 koupil Lars s pomocí rodičů v Tøyen dvoupodlažní byt se třemi ložnicemi, který měl dnes hodnotu skoro tří a půl milionu norských korun. Na čtvrt, již si Sheldon představoval jako Bronx, se mu to zdálo jako slušná suma. Dohromady pak ještě ušetřili dalších pět set tisíc v hotovosti. Když se k tomu přidala hypotéka – což už bylo mírně přes limit, ale ne nějak hrozivě – dosáhli na tříložnicový byt ve Frogneru, což

byla pro Sheldona místní obdoba Západního Central Parku. Byla to sice trochu usedlá oblast, ale Larse s Rheou už unavovalo čekat pořád na gentifikaci Tøyenu, odkud navíc příliv imigrantů vytlačoval peníze do jiných částí města, což mělo dopad na kvalitu místních škol. Populace z Pákistánu a z Balkánu narůstala. V místním parku se scházeli Somálci žvýkat kát, do nákupního centra naproti přes ulici přesunula radnice ve své moudrosti metadonové centrum, jež přitahovalo heroinisty. I přesto se Rhea s Larsem snažili Sheldona neustále přesvědčovat, že tohle místo má „charakter“. On viděl pouze hrozbu.

Naštěstí tu však nebyli žádní Severokorejci, ti malí šikmoocí bastardi. A kdyby tu byli, nešlo by je přehlédnout. Schovat v Norsku severního Korejce je těžké. V New Yorku je to jako schovávat v lese strom. Tam jsou na každém rohu, vedou květinářství a prodávají v potravinách, jejich černá očka vás sledují cestou po chodníku a posílají telegrafem do Pchjongjangu hlášení o vašich souřadnicích.

Pronásledují ho již od roku 1951 – tím si byl jistý. Nemůžete sestřelit dvanáct chlápků jménem Kim ze špičky vlnolamu v Inčchonu a myslet si, že vám to Korejci odpustí a zapomenou. Korejci teda ne. Mají čínskou trpělivost, ale namíchanou s vendetou po italsku. A umí se vmístit do davu. A jak! Sheldonovi trvalo patnáct let, než se naučil jak je vyhmátnout, jak vytušit jejich přítomnost, jak jim uniknout a jak je přelstít.

To ale tady neplatí. Tady by ti zákeří Korejci v davu bili do očí. Všichni do jednoho. Vyčníval by tu každý z těch šílených maniaků s vymytým mozkiem, kterého sleduje další pošahaný cvok s vymytým mozkiem pro případ, že by toho prvního postihlo volnomyšlenkářství.

„Mám pro vás novinku, vy bastardi!“ chtěl by na ně Sheldon zakřičet. „To vy jste začali tu válku! A až vám tohle dojde, zjistíte, že mi dlužíte pořádnou omluvu.“

Jenomže Sheldon dokonce ještě dnes věří, že oklamání za své činy odpovědnost nenese.

Mabel jeho averzi vůči Korejcům nikdy nechápala. Tvrdila mu, že mluví z cesty, že i doktor má stejný názor a že nastal nejvyšší čas, aby se začal chovat rozumně a smířil se s tím, že nikdy nebyl romantickým snajperem, ale kancelářským pěšákem v Pusanu, a že ho žádní Severokorejci nepronásledují. Nikdy nikoho nezastřelil. Nikdy nevystřelil v zuřivosti.

Tak mluvila jen pár měsíců před tím, než umřela.

„Jde na tebe senilita, Donny.“

„Nejde.“

„Měníš se. Já to vidím.“

„Jsi nemocná, Mabel. Jak by to na mě mohlo nepůsobit? A kromě toho to opakuješ už od šestasedmdesátého. Možná se neměním já. Třeba ses změnila ty. Vypěstovala sis prostě imunitu vůči mému šarmu.“

„Z ničeho tě přece neobviňuju. Je ti přes osmdesát. Rhea mi povídala, že po osmdesátém pátém roce postihne Alzheimer dvacet procent lidí. O tom bychom se měli bavit.“

„Neměli!“

„Musíš jíst víc ryb.“

„Ne-ne!“

Teď zpětně mu to připadalo jako dost dětinská odpověď. Byl to však také vyzkoušený a prověřený protiargument.

Vzpomínky jsou zkrátka s věkem čím dál živější, nic víc. Čas se mu teď skládá jinak. Kde není budoucnost, začne se mysl uzavírat sama do sebe. To není demence. Dalo by se naopak říct, že tváří v tvář nevyhnutelnému je to dokonce ta jediná rozumná reakce.

A kromě toho, odkud se ty vzpomínky vzaly?

Na začátku září roku 1950 se v Koreji ztratil. V důsledku celé řady událostí, jež dávaly smysl jenom tehdy, ho u pobřeží nabrala australská loď HMAS *Bataan* patřící k jednotce Task Force 91, která měla za úkol vybudovat a udržet blokádu a krýt americké jednotky chystající se k vylodění. Mezi těmi měl být i Sheldon, ale nebyl, protože byl na palubě *Bataanu*. Sheldon, říkalo se mu tehdy Donny, měl být u Pátého pluku námořní pěchoty, který útočil na Červenou pláž, ale při rozřazování se ztratil, jelikož v armádách se pořád něco ztrácí.

Když vypukla druhá světová válka, byl ještě moc mladý, aby mohl bojovat. Takže to jediné, co ho napadlo, když se o pět let později objevila Korea, bylo, že *tuhle* válku už nezmešká, takže okamžitě dobrovolně narukoval jen proto, aby nakonec – v okamžiku pravdy – skončil uprostřed partičky australských balíků, kteří mu odmítali půjčit člun, v němž by mohl doplout na břeh a strílet tam lidi tak, jak měl.

„Sorry, kámo. Mohli bysme ho potřebovat. Máme jenom čtyry. Malá loď, velký děla, všude kolem kulky. Chápeš, ne?“

Tak se rozhodl, že si člun od svých australských hostitelů vypůjčí bez dovolení – použít slovo „ukradne“ se mu přičilo. Uznával sice, že z jejich strany nebylo úplně nerozumné chtít si při masivní obojživelné zteči ponechat záchranné plavidlo, ale různí lidé mívají někdy různé potřeby a člověk si musí vybrat.

Donnymu Horowitzovi bylo tehdy dvaadvacet. Měl jasnou hlavu, pevnou ruku a v židovském žaludku mu ležel vztek velikosti Německa. Z pohledu armády šlo jenom o to stanovit pro něj vhodnou funkci a určit správný úkol. Jeho funkce byla elitní odstřelovač. Jeho úkol byl Inčchon.

Inčchon byla takticky náročná mise. Severokorejce oslabily boje o Pusanský perimetr, které trvaly již přes

půldruhého měsíce, a generál MacArthur rozhodl, že nastala správná chvíle k napadení z boku obsazením nejzápadnějšího korejského přístavního města Inčchon. V oblasti kolem Inčchonu ale byly špatně přístupné pláže a spousta mělčin, kvůli čemuž se invaze musela podřídít rytmu přílivů a odlivů.

Bombardování námořnictva, jehož cílem bylo oslabit obranu Inčchonu, trvalo už dva dny. Všichni tehdy mysleli na den D. A všichni mysleli na to, co se stalo na pláži Omaha, když americké bombardéry nezasáhly cíle a když šly plovoucí tanky DD ke dnu, takže se k Američanům na bojišti nedostala žádná výzbroj, jež by jim poskytla krytí a palebnou sílu. Neměli ani krátery po bombách, které by jim posloužily jako zákopy.

Donny by se hanbou propadl, kdyby při téhle invazi nebyl na frontě.

Toho rána, uprostřed kouře, dělostřelecké palby a hluku, v němž divoce poletovali ptáci, se Třetí a Pátý pluk ve výsadkových lodích ukrývajících v útrokách tanky Pershing blížil k Zelené pláži. Donny spustil člun vypůjčený z boku *Bataanu*, sklouzl za ním i s puškou a vesloval čelem přímo do dělostřelecké palby namířené na australské plavidlo.

Na Červené pláži bránili Severokorejci mohutný vlnolam, na který se jihokorejská námořní pěchota snažila vyšplhat po žebřících. Na vrcholku vlnolamu stála řada odstřelovačů a brala na mušku Američany, Jihokorejce a všechny ostatní, kdo bojovali pod vlajkou OSN. Nad hlavou létaly obloukem rakety. Severokorejci vystřelovali zelené stopovky dodané jejich čínským spojencem; zelené dráhy se křížily s červenými projektily Spojenců.

Odstřelovači začali mířit přímo na Donnyho. Nejdříve létaly kulky občas, pak už rychle za sebou, dopadaly zkoseně na hladinu nebo prorážely člun.

Sheldon si často v duchu říkal, co asi tak těm Korejcům, té pověřivé chásce, blesklo hlavou, když v červeném, zeleném, oranžovém a žlutém světle bitvy, jež se odráželo od hladiny i od mraků na ranním nebi, spatřili osamocенého vojáka stojícího ve vodě s tváří obrácenou proti nim. Maličkový modroooký démon imunní vůči jejich obranné palbě.

Jedna dávka těžce zasáhla Donnyho člun. Čtyři střely proděravěly před a potom bok. Voda začala pronikat dovnitř a obtékat kolem Sheldonových bot. Pěchota už přirazila ke břehu a zahájila postup k vlnolamu. Zelené stopovky teď mířily dolů do jeho pluku.

Když už byl takhle daleko a taky proto, že byl špatný plavec, rozhodl se – tři sta padesát metrů od pobřeží a s oběma nohama ve vodním hrobě – že je, *ksakru*, přece lepší munici použít než se s ní utopit.

Sheldon měl ruce jemné jako děcko. Měřil metr sedmdesát, nikdy fyzicky nepracoval ani nezvedal činky. Sčítal cifry v ševcovské dílně svého otce a snil o tom, že za Red Sox odpálí pořádnou ránu vysoko přes stěnu jejich baseballového stadionu přezdívaného Zelená obluda. Když se jeho prsty poprvé dotkly zespod Mabeliných ňader – pod kosticí podprsenky během promítání filmu s Bogartem a Bacallovou – řekla mu, že stejně jemně se dotýkají dívky. Tohle doznání v něm probudilo sžíravější sexuální touhu než všechny filmy, které kdy viděl.

Když se přihlásil do armády, vybrali ho jako odstřelovače. Viděli, že je klidný. Tichý. Chytrý. Šlachovitý, ale silný. Zloby měl v sobě dost, dokázal ji však usměrnit rozumem.

O zbraních většinou uvažujeme jako o brutálních věcech, jež používají brutální lidé. Ale umění pušky vyžaduje ten nejjemnější hmat – dotyk milence nebo hodináře. Mezi prstem a spouští nastává souznění. Dech

je potřeba držet pevně pod kontrolou. Každičký sval slouží jenom k tomu, aby dosáhl nehybnosti. Závan na tváři prozradí směr větru, což se vzápětí projeví nadzdvížením hlavně tak lehkým, jak lehce stoupá v zimě navečer horko z čerstvě upečeného borůvkového koláče.

A v tu chvíli, s nohama ve vodě, zamířil Donny na vzdálené cíle mihotající se v mlze nad vlnolamem. Dělostřelecká palba ho neznepokojovala. Voda v botách nebyla víc než vjem bez významu. Včelka, jež mu v tom hluku a kouři vletěla do stehna, byla jenom pocit. Byl dokonale soustředěný a dodnes si to celé pamatuje s hudbou. Skladba, kterou tehdy slyšel a která jeho vzpomínky doprovází ještě dnes, byla první Bachova suita pro sólové violoncello.

A v tuhle chvíli nejhlubšího klidu a nejdokonalejšího míru se vytratila všechna zloba mládí. Hudba, mlha a voda mu otevřely žíly a jedovatá nenávisť vůči nacistům otekla pryč.

A tehdy, v ten moment milosti, Donny zabil.

Z ústí nadmíru přímo střílející pušky M-1 Garand vyprázdnil za necelých třicet sekund tři zásobníky. Zabil dvanáct mužů, sestřelil je z vlnolamu ze vzdálenosti tří set padesáti metrů, a otevřel tak prvním americkým vojákům možnost zaútočit na samé čelo nepřátelských vojsk beze ztrát na životech, zatímco on sám krvácel na levé noze z povrchového zranění způsobeného kulkou.

Jeho akce byla pouhé nepatrné gesto; jako upustit oblázek do klidného jezírka, a rozrušit tak odraz noční oblohy.

Mabel to samozřejmě vyprávěl až o mnoho let později. Vlastně tak pozdě, že už mu nikdy neuvěřila. Narodil se jim syn a Sheldon vždycky chápal hrdinství jako sou-

kromou záležitost. Tvrdil, že měl funkci zásobovacího důstojníka a že byl hluboko na jihu v oblasti, která byla mnohem bezpečnější. Jeho zranění? To zranění si přivodil, když nepozorně vešel do kůlny s náradím a napíchl se na hrábě. Vymyslel k tomu i vtíp.

Ve srovnání se mnou to byla zdaleka ta nejostřejší věc v kůlně.

Jak si Sheldon vzpomíná, za zásluhy při invazi byl vyznamenaný Pochvalnou medailí námořnictva a námořní pěchoty a také Purpurovým srdcem. Otázkou samozřejmě je, kam medaile schoval. Sheldon provozoval starožitnictví a hodinářství. Medaile by mohly zapadnout kamkoli, do jakékoli škvíry. Představovaly jediný hmatatelný důkaz, že mu ještě pořád nepřeskočilo. Teď je však obchod zrušený, co v něm zbylo, se odprodalo. A všechno, co kdysi tak dlouho a pečlivě shromažďoval, se zase rozkutálelo do všech stran, zpět do světa, kde budou noví sběratelé vytvářet nové sbírky, dokud se i oni nevytratí do mlhy a sbírky se zase nerozkutálí.

Tento život! To je mi otázka! Otázka, na kterou nikdo nechce doopravdy znát odpověď.

V tomhle životě zbyl z kdysi pevného těla jen seschlý proutek. Jako z dálky si vybavuju celé říše zelenající se krajiny a bukových lesů v Nové Anglii, které jsem vídal za oknem jako dítě. A rodiče nablízku.

V tomto životě pajdám jako stařec, i když jsem kdysi uměl zvysoka přeskočit každou pochybnost a rozpor.

V tomto životě je z mých vzpomínek dým, jenž mě dusí a štípe v očích.

V tomto životě si pamatuju touhy, jaké už se nikdy nevrátí. To když jsem byl ještě milencem s nejmodřejšíma očima, jaké kdy viděla – hlubšíma než měl Paul Newman, tmavšíma než měl Frank Sinatra.

Tento život! Tento život se bez vysvětlení a bez omluv chýlí ke konci a každý záchvěv citu v duši a každý paprsek slunce pronikající z mraků hrozí, že bude poslední.

Tento život byl kratičký a tragický sen, který mě přemohl kdysi v sobotu časně zrána, když se v zrcadle na jejím toaletním stolku odrazilo slunce a já jsem v tu chvíli oněměl tak prudce, jak celý svět najednou zbělel.

A i kdyby někdo chtěl odpověď znát, zbyl vůbec někdo, kdo ji může říct?